

ÚVOD

Dôvody a ciele spracovania dokumentu

Dokument s názvom "PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MIKROREGIÓNU PRI SLANEJ NA ROKY 2008 - 2015" je spracovaný ako strednodobý strategický plánovací dokument pre trvalo udržateľný rozvoj územia na základe zákazky mikroregiónu.

Účelom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len PHSR) je vytvorenie rozvojového programu územia, ktorý vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jeho obyvateľov a zároveň je v súlade s prijatými nadradenými koncepciami vyššej úrovne.

Cieľom PHSR je spracovanie takého súhrnu cieľov a opatrení, ktoré napomáhajú zabezpečeniu trvalo udržateľného rozvoja územia a ktoré smerujú k uspokojovať potreby súčasnej generácie bez toho, aby ohrozil možnosti uspokojovania potrieb budúcich generácií.

Potrebu zabezpečenia PHSR ustanovuje zákon č. 539/2008 Z.z o podpore regionálneho rozvoja, ktorý ukladá obciam a samosprávnym krajom povinnosť spracovať Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako nástroja, pomocou ktorého sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja.

PHSR ako základný rozvojový strategický dokument má veľký význam z hľadiska zachovania kontinuity rozvojových zámerov, efektívneho využívania vlastných zdrojov a potenciálu a efektívneho získavania a využívania externých zdrojov. Programovanie rozvoja sa v súčasnosti nevyhnutne spája aj s pojmom integrácie do Európskeho spoločenstva a s čerpaním zdrojov zo štrukturálnych fondov, ďalších zdrojov spoločenstva, ako aj rôznych iných dostupných zdrojov na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Vypracovanie a následná realizácia návrhov strategického rozvojového dokumentu je komplexný proces, náročný na koordináciu, odborné vedomosti a zabezpečenie množstva väzieb. Pri jeho príprave je nutné zohľadniť množstvo dokumentov, ktoré tvoria určitý strategický alebo legislatívny rámec a majú nadradený charakter.

Ide hlavne o väzby na tieto dokumenty:

- strategické a programové dokumenty SR a EÚ,
- príslušné odvetvové politiky,
- aktuálna legislatíva pre jednotlivé riešené oblasti,

- programové dokumenty banskobystrického kraja
- platná územno-plánovacia dokumentácia rôznych stupňov.

Na základe vytvoreného dokumentu je možné programovať územný a integrovaný rozvoj trvalo udržateľným spôsobom, pripraviť územie a budovať jeho kapacity pre absorpciu nových technológií, služieb a rôznych ponúk a príležitostí pre zvýšenie kvality života obyvateľov v území.

Obce na území Mikroregiónu Pri Slanej sa rozhodli v nasledujúcich rokoch systematicky rozvíjať vzájomnú spoluprácu so susednými obcami, nakoľko ju pokladajú za dôležitý prvok rozvoja a stabilizácie rastu životnej úrovne svojich občanov v samotných obci.

Metodológia tvorby dokumentu

Programové a strategické plánovanie je metóda používaná na koordináciu jednotlivých činností, ktoré súvisia s plánovaním, realizáciou a vyhodnocovaním aktivít. Proces strategického plánovania predstavuje súbor navzájom súvisiacich činností, ktoré sú riadené tak, aby viedli k naplneniu určených a logicky na seba navzájom súvisiacich výstupov. Začína sa mapovaním územia, následnou analýzou, pokračuje definovaním cieľov, formulovaním programovej časti a spracovaním návrhu procesu implementácie stratégie.

To znamená, že vhodné použitie princípov programového a strategického plánovania predstavuje optimálny nástroj na vypracovanie a realizáciu účinného programu rozvoja územia.

Pri spracovaní strategického programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 – nariadenie o štrukturálnych fondoch. Vypracovaný dokument rešpektuje Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007 – 2013, a Program rozvoja vidieka, ktoré sú programovacími dokumentmi na čerpanie finančných zdrojov z fondov EÚ. Program rozvoja mikroregiónu bezprostredne nadväzuje na PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja a ďalšie programové dokumenty spracované na úrovni kraja, ako je Diverzifikovaná regionálna politika BBSK, ÚPN BB kraja a pod.

Samotná vnútorná štruktúra programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaná v súlade s ustanoveniami § 8 zákona č. 539/2008 Z.z. a tvoria ho dve základné časti:

- Analyticko-strategická časť
- Programová časť.

V rokoch 2006 - 2008 boli spracované Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja väčšiny obcí na území mikroregiónu. Okrem obcí Kesovce a Včelince majú ostatné obce spracovaný aktuálny dokument.

PHSR obcí ale nenapĺňajú komplexne požiadavky kladené na základný rozvojový dokument pre územie mikroregiónu, kde prioritným rozmerom je vzájomná spolupráca a realizácia spoločných projektov. Tento dokument je vytvorený na princípoch využitia participatívnych metód a odráža potreby spolupráce obcí a občanov v území.

Analytická časť plánu je spracovaná na základe informácií a údajov zhromaždených riešiteľskou organizáciou zo spracovaných PHSR obcí, údajov z odbornej literatúry, internetu a údajov poskytnutých predstaviteľmi samospráv.

Strategická a programová časť je spracovaná na základe vzájomnej korelácie výstupov spracovaných PHSR jednotlivých obcí, PHSR BB kraja a potrieb a požiadaviek zástupcov mikroregiónu.